



dr. hab. prof. UŚ Andrzej Torbus
Kierownik Zespołu Postępowania Cywilnego
Wydział Prawa i Administracji UŚ w Katowicach
Prezes Śląskiego Centrum Arbitrażu i Mediacji
Fundacji Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego
ul. Bankowa 11b, 40 - 007 Katowice
mail: andrzej.torbus@us.edu.pl
tel. 609293806

Katowice, 30.07.2024 r.

Szanowni Państwo,

W odpowiedzi na inicjatywę Ministerstwa Sprawiedliwości „Otwarty dialog na rzecz mediacji”, uprzejmie proszę o przyjęcie propozycji nowelizacji przepisów Kodeksu postępowania cywilnego z zakresu mediacji w sprawach cywilnych.

I. Zmiana generalna

Obecnie przepisy regulujące mediację są rozproszone w różnych aktach prawnych, w tym zasadniczo w regulacjach dotyczących postępowań procesowych z zakresu poszczególnych dziedzin prawa (tak również np. Francja). Rozważenia wymaga przyjęcie ustawy o mediacji (tak. np. Niemcy), która regulowałaby kwestie wspólne dla wszystkich rodzajów mediacji.. Celowość podjęcia prac legislacyjnych wynika m.in. z konieczności ujednoczenia pojęć, ułatwienia kolejnych nowelizacji.

II. Propozycje zmian obowiązujących przepisów Kodeksu postępowania cywilnego regulujących mediację w sprawach cywilnych¹

Uwaga techniczna

Propozycję zmian zaznaczone są kolorem czerwonym, wykreślenia „pojedynczym przekreśleniem”. Pod każdym przepisem objętym propozycją zmian umieszczone jest uzasadnienie.

III. Propozycje nowelizacji przepisów KPC

¹ Pomijam regulację mediacji w sprawach rodzinnych.



Art. 183¹. [Mediacja w postępowaniu cywilnym]

§ 1.

~~Mediacja jest dobrowolna.~~

Mediacja to poufny proces, w którym przynajmniej dwie strony sporu próbują same osiągnąć porozumienie w celu rozwiązania ich sporu, korzystając z pomocy mediatora.

§ 2

Mediację prowadzi się na podstawie umowy o mediację albo zgody stron na postanowienie sądu kierującego strony do mediacji, chyba że przepis szczególny nakazuje wszczęcie mediacji bez zgody stron. Umowa może być zawarta także przez wyrażenie przez stronę zgody na mediację, gdy druga strona złożyła wniosek, o którym mowa w art. 183⁶ § 1.

§ 3.

W umowie o mediację strony określają w szczególności przedmiot mediacji, osobę mediatora albo sposób wyboru mediatora.

§ 4.

~~Mediację prowadzi się przed wszczęciem postępowania, a za zgodą stron także w toku sprawy.~~
W przypadku mediacji prowadzonej na podstawie umowy o mediację stosunki prawne między stronami i mediatorem reguluje umowa mediatorska.

Uzasadnienie

I. § 1 Definicja mediacji

Dobrowolność mediacji odnosi się do dwóch odmiennych kwestii. Po pierwsze zgodnie z § 2 o zobowiązaniu do uczestnictwa w mediacji decyduje oświadczenie woli stron sporu wyrażone w umowie o mediację lub w zgodzie na wszczęcie mediacji w następstwie wydania postanowienia sądu (art. 183¹ § 2, art. 183⁸ § 1 i 2 KPC).

Verba legis „Mediacja jest dobrowolna” w praktyce jest rozumiane radykalnie woluntarystycznie. Następstwem tego jest podkreślanie w niektórych komentarzach, że decyzja o wszczęciu mediacji lub uczestnictwa w procesie mediacyjnym nie jest powiązane z żadnymi obowiązkami natury prawnej. Podkreślenia wymaga, że zgoda na mediację nie rodzajem „gentlemen's agreement”. Wyrażenie zgody na mediację nie ma charakteru inicjacyjnego lub czysto deklaratoryjnego, ale jest oświadczeniem woli, które po dości adresata rodzi skutki prawne w postaci obowiązku przystąpienia do mediacji i lojalnego uczestnictwa w mediacji. Odmowa przystąpienia do mediacji jest równoznaczne z



niewykonaniem obowiązku prawnego i rodzi podstawę do żądania odszkodowania (art. 471 KC), albo inne skutki kosztowe przewidziane w przepisach k.p.c. natury kompensacyjnej.²

Proponowana zmiana porządkuje obecny stan prawny poprzez wprowadzenie definicji mediacji, w której kwestia dobrowolności jest cechą definicyjną procesu mediacyjnego, a nie wskazuje na niczym nieograniczoną arbitralną dobrowolność zgody na mediację i uczestnictwa w mediacji. Ta definicja jest w pełni koherentna z przepisem art. 3 lit. a dyrektywy 2008/52/WE

II. § 2 „zgoda stron”

Ustawodawca nieco bezrefleksyjnie użył zwrotu, że mediację przeprowadza się na podstawie „postanowienia sądu kierującego strony do mediacji”. Nic bardziej mylnego. Postanowienie sądu nikogo do niczego nie kieruje. Cechą konstytutywną każdego orzeczenia jest nakaz określonego zachowania, bez tej imperatywnej cechy orzeczenie lokuje się w sferze życzeniowej. Jedyny nakaz wynikający z postanowienia sądu, to obowiązek wyrażenia woli czy strony chcą przeprowadzić mediację. Podstawą przeprowadzenia mediacji nie jest zatem wyłącznie decyzja sądu, ale również wola stron procesowych (art. 183⁸ § 2 KPC).

III. § 2 „mediacja tylko na podstawie postanowienia sądu”

Kolejna zmiana w § 2 stanowi podstawę przyszłych regulacji, na mocy których wszczęcie mediacji będzie obligatoryjne (np. sprawy gospodarcze, rodzinne etc.). Proponowana zmiana nie jest sprzeczna z nowym brzmieniem § 1, jako że o ile wszczęcie mediacji może wynikać z postanowienia sądu, a nie zgody stron, to jednak udział w mediacji, zawarcie ugody nadal poddane jest dyspozycji Stron. Dopuszczalność mediacji „przymusowej” przewiduje przepisem art. 3 lit. a dyrektywy 2008/52/WE

IV. § 4 zbędność unormowania

Jest przepis w obecnym brzmieniu zbędny, skoro w § 2 określono podstawę prawną wszczęcia mediacji. Ponadto obecne brzmienie sugeruje, że po wszczęciu postępowania

² Art. 103 § 3 pkt 2 k.p.c. jeżeli strona mediacji bez usprawiedliwienia nie stawiała się na posiedzenie mediacyjne pomimo wcześniejszego wyrażenia zgody na mediację - sąd może, niezależnie od wyniku sprawy, włożyć na tę stronę obowiązek zwrotu kosztów w części wyższej, niż nakazywałby to wynik sprawy, a nawet zwrotu kosztów w całości.

Art. 98¹ § 2 k.p.c. Jeżeli postępowanie cywilne zostało wszczęte w ciągu trzech miesięcy od dnia zakończenia mediacji, która nie została zakończona ugodą albo w ciągu trzech miesięcy od dnia uprawomocnienia się postanowienia o odmowie zatwierdzenia ugody przez sąd, do niezbędnych kosztów procesu zalicza się także koszty mediacji w wysokości nieprzekraczającej czwartej części opłaty.

Art. 458¹² k.p.c. Niezależnie od wyniku sprawy sąd może obciążyć kosztami procesu w całości lub części stronę, która przed wytoczeniem powództwa zaniechała próby dobrowolnego rozwiązania sporu, uchyliła się od udziału w niej lub uczestniczyła w niej w złej wierze i przez to przyczyniła się do zbędnego wytoczenia powództwa lub wadliwego określenia przedmiotu sprawy.



rozpoznawczego wykluczone jest równoległe prowadzenie mediacji na podstawie umowy stron. Autonomia woli prawa prywatnego i procesowego nie wyklucza skuteczność umowy stron zawartej w toku procesu odnośnie do przedmiotu procesu (roszczenia procesowego). W praktyce, kiedy sądu procedują nader opieszale zdarza się, że wniosek stron o wydanie postanowienia o skierowanie do mediacji czeka na rozpoznania długi czas, wówczas strony w celu szybkiego zakończenia sporu zawierają umowę mediacyjną w celu szybkiego wszczęcia mediacji.

V. § 4 „umowa mediatorska”

Umowa z mediatorem jest umowa nienazwaną wykazującej pewne cech umowy o świadczenie usług, do której na mocy art. 750 KC należy stosować odpowiednio przepisy o umowie zlecenia. Regulacja umowy mediatorskiej w ustawie jednoznacznie wskazuje na podstawę prawną wyznaczającą obowiązki i uprawnienia stron i samego mediatora. Jej zawarcie skutkuje odpowiedzialnością kontraktową mediatora. Na mocy art. 471 k.c. w razie „niewykonania zobowiązania” albo „nienależytego wykonania”. Kiedy dochodzi do niewykonania, a kiedy do nienależytego wykonania nie zawsze jest oczywiste (np. stronniczość i brak neutralności), co nie zmienia jednak, że konsekwencje niewykonania i nienależytego wykonania są podobne – co do zasady wierzycielowi przysługuje roszczenie o naprawienie szkody rozumianej jako uszczerbek majątkowy. Określone zachowanie mediatora spowodować niewykonania zobowiązania w całości (np. nieuzasadniona odmowa prow.mediacji), lub niewykonania w części (np. nieobecność na jednym posiedzeniu).

Art. 183². [Mediator]

§ 1.

Mediatorem może być osoba fizyczna mająca pełną zdolność do czynności prawnych, korzystająca w pełni z praw publicznych.

§ 2.

Mediatorem nie może być sędzia. Nie dotyczy to sędziów w stanie spoczynku.

§ 3.

1. Organizacje pozarządowe w zakresie swoich zadań statutowych oraz uczelnie mogą prowadzić listy mediatorów oraz tworzyć ośrodki mediacyjne. Wpis na listę wymaga wyrażonej na piśmie zgody mediatora.
2. Informację o listach mediatorów oraz ośrodkach mediacyjnych przekazuje się prezesowi sądu okręgowego. Wraz przyjęciem informacji i wydaniu decyzji przez właściwego prezesa sądu okręgowego mediator staje się stałym mediatorem.



§ 3¹.

Ilekcioć w dalszych przepisach niniejszego kodeksu jest mowa o mediatorze, należy przez to rozumieć także stałego mediatora, chyba że przepisy niniejszego kodeksu stanowią inaczej.

§ 4.

Staly mediator moze odmowić prowadzenia mediacji tylko z ważnych powodów, o których jest obowiążany niezwłocznie powiadowić strony oraz ~~a jeżeli strony do mediacji skierował~~ sąd.

Uzasadnienie

I. § 3 pkt 2 „mediatorzy z ośrodków mediacji”

Obecnie do prezesa sądu okręgowego składane są indywidualne wnioski o wpis na listę „stałych mediatorów”, które zostają uwzględnione, o ile spełnione są przesłanki wynikające z art. 157a i n. UOSP. Ponadto organizacje pozarządowe i uczelnie, które powołały ośrodki mediacyjne również składają wnioski prezesa sądu okręgowego o ujawnienie na odrębnej liście mediatorów skupionych w takim ośrodku (art. Art. 183² § 3 KPC).

W rezultacie funkcjonują dwie listy, przy czym w wypadku lity mediatorów z ośrodków mediacji brak jakichkolwiek wymogów dotyczących ich zdatności do prowadzenia mediacji. Niejednokrotnie powoływanie są przez organizacje pozarządowe efemeryczne ośrodki mediacji, pozbawione zaplecza organizacyjnego, efektywnego systemu weryfikacji przygotowania mediatorów. W rezultacie zdarza się w praktyce, że mediatorzy z ośrodków mediacji nie spełniają kryteriów profesjonalnego mediatora. Z tego względu konieczne jest zrównanie wymogów dla obu rodzajów mediatorów. Po zmianie art. 3 pkt 2 KPC oraz odpowiednich przepisów UOSP, uczelnia lub organizacja pozarządowa zgłaszając mediatora będzie musiał wykazać jego przygotowanie do zawodu mediatora. Wpis na listę, będzie następstwem decyzji Prezesa Sądu Okręgowego.

Art. 157b § 1 UOSP po zmianach [Wpis na listę stałych *mediatorów*]:

§ 1.

Wpisu na listę stałych *mediatorów* dokonuje prezes sądu okręgowego w drodze decyzji wydawanej na wniosek osoby ubiegającej się o wpis lub organizacji pozarządowej oraz uczelni, które utworzyły ośrodki mediacji i prowadzą listy mediatorów.

Nastąpi likwidacja dualizmu poprzez stworzenia jednej listy mediatorów stałych. Różnica będzie polegała na tym, że mediatorzy z ośrodków mediacji będą zgłaszani przez organizacje pozarządowe lub uczelnie i również na ich wniosek będą skreślani z listy.



II. § 4 „ważne powody odmowy prowadzenia mediacji”

Obecna regulacja nakłada na stałego mediatora obowiązek wskazania poważnych odmowy prowadzenia mediacji niezależnie czy mediacja została wszczęta na podstawie umowy czy postanowienia sądu (art. 183¹ § 2 KPC)

Ten przepis ma uzasadnienie wyłącznie w razie wszczęcia mediacji na podstawie postanowienia sądu i zgody stron. Tylko w wypadku mediacji wszczętej na podstawie postanowienia sądu (art. 183⁸ § 1 w zw. z art. 183⁹ § 1 KPC) okoliczność wpisu na listę stałych mediatorów prowadzonych przez prezesa sądu kręgowego wywołuje skutek prawny w postaci gotowości do prowadzenia mediacji, bez konieczności zawierania odrębnej umowy mediatora ze Stronami(tzw. umowa mediatorska) .

W wypadku mediacji, której podstawą jest umowa stron z mediatorem omawiany przepis z niezrozumiałych przyczyn wkracza w relacje kontraktowe między stronami a mediatorem. Ten przepis sugeruje, że stały mediator jest obowiązany do prowadzenia mediacji niezależnie od braku umowy między nim a stronami (tzw. umowa mediatorska). Jeżeli strony decydują się na mediację umowną, wówczas od ich woli zależy wybór mediatora, który zawiera ze stronami umowę. Kwestie odmowy prowadzenia mediacji, mimo zawarcia umowy mediatorskiej powinna regulować ta umowa.

Art. 183³. [Bezstronność mediatora]

§ 1.

Mediator powinien zachować bezstronność i neutralność przy prowadzeniu mediacji.

§ 2.

Mediator niezwłocznie ujawnia pisemnie stronom okoliczności, które mogłyby wzbudzić wątpliwości co do jego bezstronności.

Uzasadnienie

I. § 1 „neutralność mediatora”

Wprowadzenie wymogu neutralności wynika z odrębności znaczenia pojęć bezstronności i neutralności. O ile to pierwsze dotyczy relacji mediatora do stron lub stron, która wyklucza bezstronność, to neutralność dotyczy nastawienia mediatora do przedmiotu mediacji. Wykluczone jest prowadzenie mediacji przez mediatora, który ze względów ideologicznych, osobistych lub wyznaniowych ma ściśle określony pogląd na przedmiot mediacji wykluczający neutralne prowadzenie procesu mediacji.

II. § 2 „pisemność”



Obowiązek pisemnego przedstawienia okoliczności eliminuje spór co do bezstronności lub neutralności mediatorów, jeżeli ów wyłącznie w formie ustnej zasygnalizował stronom istnienie takich okoliczności, a strony pierwotnie oceniły, że nie mają one znaczenia z punktu widzenia oczekiwać co do mediatora.

Art. 183^{3a}. [Metody mediacji]

Mediator prowadzi mediację, wykorzystując różne metody zmierzające do polubownego rozwiązania sporu, w tym poprzez wspieranie stron w formułowaniu przez nie propozycji ugodowych, lub na zgodny wniosek stron może wskazać sposoby rozwiązania sporu, które nie są dla stron wiążące. Zgoda stron zostaje odnotowana w protokole mediacji.

Uzasadnienie

Zazwyczaj zgoda Stron jest wyrażana w trakcie mediacji w formie ustnej. Zdarza się, że w toku mediacji wskazany przez mediatora sposób rozwiązania sporu jest oceniany jako stronniczy przez jedną ze Stron. Odnotowanie w protokole takiej zgody niweluje spór czy zgoda została w ogóle wyrażona.

Art. 183⁵. [Wynagrodzenie mediatora]

§ 1.

Mediator ma prawo do wynagrodzenia i zwrotu wydatków związanych z prowadzeniem mediacji, chyba że wyraził zgodę na prowadzenie mediacji bez wynagrodzenia. Wynagrodzenie i zwrot wydatków obciążają strony.

§ 2.

Należności, o których mowa w § 1, mediator pobiera bezpośrednio od stron.

§ 3.

Należności, o których mowa w § 1, w części niewypłaconej przez strony, na wniosek mediatora ustala i przyznaje mediatorowi sąd w mediacji ze skierowania sądu. We wniosku mediator wskazuje wysokość niewypłaconych należności i zamieszcza oświadczenie o ich niewypłaconiu. W wypadku umownego uzgodnienia ze stronami wysokości należności, mediator do oświadczenia załącza umowę.

§ 4.

Przed przystąpieniem do postępowania mediacyjnego mediator poucza strony o kosztach postępowania mediacyjnego i sposobie pobrania należności mediatora.

Uzasadnienie

I. § 1 „wynagrodzenie za prowadzenie mediacji”



Obecne brzmienie § 1 sugeruje, że mediator zyskuje uprawnienie do żądania uiszczenia wynagrodzenia i poniesionych wydatków mediacji po jej przeprowadzeniu (verba legis: "*Mediator ma prawo do wynagrodzenia i zwrotu wydatków związanych z **przeprowadzeniem mediacji***"). Proponowana zmiana umożliwi zażądanie zapłaty wynagrodzenia w całości lub w części na początku mediacji. Jest to szczególnie uzasadnione w wypadku mediacji w sprawach gospodarczych, które trwają kilka miesięcy. Ponadto, obowiązek uiszczenia wynagrodzenia mediatora na początku mediacji i wyłącznie na żądanie mediatora stanowi doskonały indyktor weryfikacji rzeczywistej woli uczestnictwa w mediacji, a nie wyłącznie symulowania woli mediowania w celu przewleczenia postępowania procesowego,

II. § 3 „wynagrodzenie umowne”

W wypadku mediacji ze skierowania sądu podstawą wynagrodzenia mediatora są przepisy Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 20 czerwca 2016 r. w sprawie wysokości wynagrodzenia i podlegających zwrotom wydatków mediatora w postępowaniu cywilnym (Dz.U. z 2016 r. poz. 921). Nie ma jednak przeszkód prawnych dla umownego podwyższenia wynagrodzenia za zgodą stron na podstawie art. 93 ust. 1a w zw. z art. 93a UKSC. Tego rodzaju umowy mają szczególne znaczenie w wypadku mediacji w sprawach gospodarczych, kiedy poziom skomplikowania sprawy, czas trwania mediacji uzasadnia podwyższenie wynagrodzenia mediatora, oczywiście za zgodą Stron. W takiej sytuacji, nieuiszczona należność również powinna zostać objęta zakresem zastosowania § 3.

Art. 183⁶. [Wszczęcie mediacji]

§ 1.

Wszczęcie mediacji przez stronę następuje z chwilą doręczenia mediatorowi wniosku o przeprowadzenie mediacji, z dołączonym dowodem doręczenia jego odpisu drugiej stronie.

§ 2.

Mimo doręczenia wniosku, o którym mowa w § 1, mediacja nie zostaje wszczęta, jeżeli:

1)

stały mediator, w terminie tygodnia od dnia doręczenia mu postanowienia sądu skierowaniu stron do mediacji, odmówił przeprowadzenia mediacji;

2)

strony zawarły umowę o mediację, w której wskazano jako mediatora osobę niebędącą stałym mediatorem, a osoba ta, w terminie tygodnia od dnia doręczenia jej wniosku o przeprowadzenie mediacji, odmówiła przeprowadzenia mediacji;

3)





strony zawarły umowę o mediację bez wskazania mediatora i osoba, do której strona zwróciła się o przeprowadzenie mediacji, w terminie tygodnia od dnia doręczenia jej wniosku o przeprowadzenie mediacji, nie wyraziła zgody na przeprowadzenie mediacji albo druga strona w terminie tygodnia nie wyraziła zgody na osobę mediatora;

4)

strony nie zawarły umowy o mediację, a druga strona nie wyraziła zgody na mediację.

§ 3.

Jeżeli w przypadkach, o których mowa w § 2, strona wytoczy powództwo o roszczenie, które było objęte wnioskiem o przeprowadzenie mediacji, w terminie trzech miesięcy od dnia:

1)

w którym mediator lub druga strona złożyli oświadczenie powodujące, że mediacja nie została wszczęta albo

2)

następnego po upływie tygodnia od dnia doręczenia wniosku o przeprowadzenie mediacji, gdy mediator lub druga strona nie złożyli oświadczenia, o którym mowa w pkt 1

- do chwili wytoczenia powództwa, w odniesieniu do tego roszczenia, zostają zachowane skutki przewidziane dla czasu trwania mediacji.

§ 4.

Jeżeli w przypadkach, o których mowa w § 2 pkt 2 – 3 mediator odmówił prowadzenia mediacji, w terminie miesiąca została wszczęta mediacja o roszczenie, które było objęte wnioskiem o przeprowadzenie mediacji, , zostają zachowane skutki przewidziane dla czasu trwania mediacji.

Uzasadnienie

I. § 2 pkt 1 „odmowa stałego mediatora”

Obecnie przepis § 2 pkt 1 wadliwie wskazuje na stałego mediatora, który odmawia prowadzenia mediacji na wniosek (*verba legis*: „*stały mediator, w terminie tygodnia od dnia doręczenia mu wniosku o przeprowadzenie mediacji, odmówił przeprowadzenia mediacji*”). Rzecz jasna ten przepis dotyczy mediacji umownej. W wypadku mediacji ze skierowania sądu podstawą wszczęcia mediacji jest doręczenie postanowienia sadu, a nie wniosku stron. Ponadto art. 183² § 4 KPC samodzielnie reguluje podstawy odmowy prowadzenia mediacji przez stałego mediatora. Proponowana zmiana jest zatem niezbędna z punktu widzenia spójności z przepisami regulującymi mediacji umowną i mediację ze skierowania sądu.



II. § 2 pkt 2 „każdy mediator”

Jak zostało wyjaśnione w uwagach do art. 183² KPC w wypadku mediacji umownej stosunek prawny między stronami i mediatorem określa umowa mediatorska. Brak uprzedniego porozumienia między stronami i mediatorem, powoduje brak jakiegokolwiek więzi prawnej. Jeżeli strony nie zawarły umowy mediatorskiej z mediatorem ponoszą ryzyko odmowy prowadzenia mediacji, niezależnie czy w umowie o przeprowadzenie mediacji zgodnie wskazały mediatora bez jego uprzedniej zgody. Wówczas wniosek do mediatora o wszczęcie mediacji jest ofertą w rozumieniu kodeksu cywilnego zawarcia umowy mediatorskiej. W razie przyjęcia oferty powstają m.in. dwa zasadnicze skutki. Po pierwsze, powstaje więź prawna między mediatorem a stronami. Po drugie powstaje skutek ex lege w postaci wszczęcia mediacji. W tym wypadku odmowa prowadzenia mediacji jest oświadczeniem woli o odrzuceniu oferty zawarcia umowy mediatorskiej. Nie zachodzą żadne przyczyny, aby ten przepis dotyczył wyłącznie stałego mediatora, skoro wola stron decyduje o wyborze – z ich punktu widzenia – właściwego mediatora.

III. Nowy § 4

Proponowany przepis pozwala na zachowanie materialnoprawnych skutków złożenia wniosku o wszczęcie mediacji (przede wszystkim zawieszenie biegu przedawnienia, art. 121 pkt 5 KC), jeżeli strony dokonały wyboru innego mediatora i ów przyjął wniosek o przeprowadzenie mediacji. Obecnie odmowa prowadzenia mediacji powoduje brak skutku jej wszczęcia, a tym samym nie powstaje zdarzenie powodujące zawieszenie przerwy biegu przedawnienia. Proponowane uregulowanie niweluje niekorzystną sytuację stron.

Art. 183⁸. [Skierowanie do mediacji]

§ 1.

Sąd może skierować strony do mediacji na każdym etapie postępowania.

§ 2.

Mediacji nie prowadzi się, jeżeli strona w terminie dwóch tygodni od dnia ogłoszenia lub doręczenia jej postanowienia kierującego strony do mediacji nie sprzeciwia się mediacji.

§ 3.

Przepisu § 1 nie stosuje się w sprawach rozpoznawanych w postępowaniach upominawczym oraz nakazowym, chyba że doszło do skutecznego wniesienia zarzutów.

§ 4.

Przewodniczący może wezwać strony do udziału w spotkaniu informacyjnym dotyczącym polubownych metod rozwiązywania sporów, w szczególności mediacji. Spotkanie informacyjne może prowadzić sędzia, referendarz sądowy, urzędnik sądowy, asystent sędziego lub stały mediator.



§ 5.

Przed pierwszym posiedzeniem wyznaczonym na rozprawę przewodniczący dokonuje oceny, czy skierować strony do mediacji. W tym celu przewodniczący, jeżeli zachodzi potrzeba wysłuchania stron, może wezwać je do osobistego stawiennictwa na posiedzeniu niejawnym.

§ 6.

Jeżeli strona bez uzasadnienia nie stawia się na spotkanie informacyjne lub posiedzenie niejawne, sąd może obciążyć ją kosztami nakazanego stawiennictwa poniesionymi przez stronę przeciwną.

Uzasadnienie

§ 2 „termin, odmowa zgody na mediację”

Obecnie sądy przesyłają postanowienie do mediatorów niezależnie czy strony wyraziły zgodę na prowadzenie mediacji. Z punktu widzenia sądu takie postępowanie znacznie skraca oczekiwanie na stanowisko stron. W rezultacie mediatorzy prowadzą korespondencję ze stronami oczekując potwierdzenia wyrażenia zgody na mediację. Jest to praktyka wadliwa, aczkolwiek ma pewien sens prakseologiczny, Wynika to z okoliczności, że stronom doręcza się postanowienie o skierowaniu do mediacji w różnych terminach. Co powoduje, że również Sąd otrzymuje oświadczenie stron nawet kilka tygodni po wydaniu postanowienia. Proponowane rozwiązanie eliminuje obecne problemy. Wedle propozycji nowelizacji strony mają dwa tygodnie na wnikliwie rozważenie czy godzą się na mediację. Jeżeli w tym terminie nie wyrażą odmowę na mediację, konkludentnie należy przyjąć, że taka zgoda została wyrażona i dopiero wówczas sąd winien doręczyć postanowienie mediatorowi

Art. 183¹². [Protokół z mediacji]

§ 1.

Z przebiegu mediacji sporządza się protokół, w którym oznacza się miejsce i czas przeprowadzenia mediacji, a także imię, nazwisko (nazwę) i adresy stron, imię i nazwisko oraz adres mediatora, a ponadto wynik mediacji. Protokół podpisuje mediator.

§ 2.

Jeżeli strony zawarły ugodę przed mediatorem, ugodę zamieszcza się w protokole albo załącza się do niego. Strony podpisują ugodę. Niemożność podpisania ugody mediator stwierdza w protokole.

§ 2¹.

Przez podpisanie ugody strony wyrażają zgodę na wystąpienie przez każdą z nich do sądu z wnioskiem o jej zatwierdzenie, o czym mediator informuje strony

§ 3.

Mediator doręcza stronom odpis protokołu.



Uzasadnienie

§ 2¹

Obecne brzmienie jest wadliwe interpretowane, że po zawarciu ugody mediator składa wniosek o zatwierdzenie ugody. Taka praktyka jest niedopuszczalna. Mediator nie jest pełnomocnikiem procesowym strony, a tym samym nie jest upoważniony do dokonywania czynności procesowych ze skutkiem dla zastępowanej strony (art. 91 KPC). Od woli strony zależy czy chce zatwierdzenia ugody w całości lub w części, a ponadto czy ugoda zostanie zatwierdzona przez nadanie klauzuli wykonalności. Proponowana zmiana wprost wskazuje, że wniosek do sądu kieruje strona.



Andrzej Torbus